

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy na rokovanie HSR SR dňa 22.8.2022

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“)

1. Postoj APZD k návrhu zákona

APZD nesúhlasí s predloženým návrhom zákona, neodporúča ho na ďalšie legislatívne konanie a žiada jeho stiahnutie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

- APZD uplatnila k návrhu zákona v medzirezortnom pripomienkovom konaní jednu zásadnú pripomienku, ktorá nebola akceptovaná. Žiadala o úplné vypustenie ustanovení, ktoré sa týkajú alebo zavádzajú reguláciu rodinných podnikov, a to bez náhrady. **Rozpor nebol odstránený.**
- Podotýkame, že **zásadný nesúhlas s návrhom uplatnila nielen APZD**, ale aj Republiková únia zamestnávateľov, Slovenský živnostenský zväz a Klub 500, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky.
- APZD po vecnej stránke nesúhlasí s návrhom najmä z nasledovných dôvodov:
  - a) právna úprava rodinného podnikania a rodinných podnikov **nesúvisí primárne s predmetom zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.** Problematika rodinného podnikania **výrazne prevyšuje rozsah sociálnej ekonomiky**, nemožno ju zužovať len na sociálny rozmer rodinných podnikov. Primárnym a legitímnym cieľom rodinných firiem je maximalizácia zisku a dosahovanie ekonomickej pridanej hodnoty, nie sociálna starostlivosť o členov spoločnej rodiny,
  - b) žiadnym spôsobom **nereflektuje legislatívne a ekonomické problémy rodinných firiem**,
  - c) **zavádza ďalšie nové nadbytočné administratívne povinnosti** (vytvorením osobitného registra pre rodinné podniky na MPSVaR SR; registrácia je formalitou bez reálneho úžitku pre podniky),
  - d) **výrazne zasahuje do manažérskych kompetencií vedenia rodinných podnikov** a slobody podnikania- určenie podielu zo zisku po zdanení vo výške najmenej 12 %, ktorý má byť investovaný pre zabezpečenie potrieb spoločnej rodiny, ako je vzdelávanie, rekreácia,

zdravotná a sociálna starostlivosť, či zabezpečovanie stravovania bývalých zamestnancov podniku; ďalej od registrovaných rodinných podnikov vyžaduje ustanovenie Rady rodinného podniku minimálne s tromi členmi a stanovuje formálne náležitosti štatútu tejto rady ako kolektívneho orgánu rodinného podniku,

- e) **zavádza nerovnaký prístup k tzv. rodinným podnikom a ostatným podnikom**, čím zhoršuje vyváženosť podmienok podnikania pre jednotlivé podnikateľské subjekty,
  - f) **neustanovuje žiadne práva a výhody pre podnikateľov registrovaných/evidovaných ako rodinné podniky**, ktoré by kompenzovali návrhom zákona široko ustanovené povinnosti rodinných podnikov, preto bude právna úprava využívaná v praxi zrejme minimálne.
- MPSVR v reakcii na tieto dôvody nesúhlasu a v predkladacej správe uviedlo, že:
    - a) získanie štatútu rodinného podniku bude **kvalifikáciou na prístup k vybraným druhom pomoci**. Zároveň však konštatovalo, že formy podpory **nie sú predmetom úpravy**. Preto vnímame tento „možný“ **benefit absolútne negarantovaný** a v súčasnosti nemôže priniesť žiadne výhody,
    - b) nespochybňuje hlavný cieľ rodinných podnikov- podnikanie, ale že okrem neho môže ísť aj o vyšší zámer s cieľom kultivácie a rozvoja rodinného prostredia. Tento argument považujeme za nedostatočný. **Sociálny rozmer rodinných podnikov nemôže byť smerodajný pre zakotvenie komplexnej právnej úpravy v uvedenom zákone**. Právna úprava rodinných podnikov a rodinného podnikania by mala byť podľa nášho názoru ako taká upravená v právnych predpisoch patriacich do kompetencii Ministerstva spravodlivosti SR (zodpovedné za oblasti občianskeho práva, obchodného práva) a Ministerstva hospodárstva SR (zodpovedné za podporu podnikania a koncipovania stratégie tvorby podnikateľského prostredia),
    - c) nezasahuje do manažérskych kompetencií ani slobody podnikania. **Nesúhlasíme, nakoľko ak chce podnik získať uvedený status, musí sa podriadiť povinnostiam**, medzi ktoré patrí napr. aj poukazovanie vymedzeného podielu zo zisku na stanovené účely, či zriadenie Rady rodinného podniku.
  - Okrem vecnej stránky návrhu, **nesúhlasíme ani s procesným postupom predkladateľa** pri predkladaní návrhu zákona, pretože súčasťou predložených materiálov **nie je vyhlásenie predkladateľa o tom, s akými rozpormi sa návrh zákona predkladá** a o tom, z akých dôvodov nebolo možné vzniknuté rozpory odstrániť. Toto vyhlásenie je v zmysle Legislatívnych pravidiel vlády SR obligátnou súčasťou materiálov predkladaných na vládu.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah návrhu zákona

- **Cieľom** návrhu zákona predloženého Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR je:
  - **ustálenie** pojmov a regulácie, odstránenia prekážok, ktoré bránia rozvoju a posilneniu sociálnej ekonomiky a dotvorenie systému podpory pre podniky sociálnej ekonomiky,

- reakcia na problémy s plnením zákonných povinností ustanovených pre registrované sociálne podniky, ktoré nastávajú v dôsledku pandémie,
- **najvýznamnejšia zmena zákona- doplnenie nových ustanovení týkajúcich sa problematiky rodinných podnikov** v rámci samostatnej časti, čím rodinné podnikanie nadobúda samostatný právny rámec.
- **Bližší popis ustanovení týkajúci sa rodinných podnikov:**
  - Rodinným podnikom môže byť **obchodná spoločnosť, družstvo alebo fyzická osoba – podnikateľ** za splnenia podmienok uvedených v zákone.
  - Návrh zákona rozlišuje:
    1. **evidovaný rodinný podnik** (ERP) – ak ide o rodinný podnik zaradený do evidencie rodinných podnikov (§ 15c návrhu zákona),
    2. **registrovaný rodinný podnik** (RRP) – ak bol priznaný štatút RRP (§ 15d návrhu zákona)
  - Návrh zákon ukladá každému rodinnému podniku **povinnosť mať zriadenú Radu rodinného podniku** ako kolektívny orgán, ktorý má určovať napr. dlhodobé strategické smerovanie, rodinnú politiku či nástupníctvo rodinného podniku (§ 15b).
  - **Štátnu správu v oblasti rodinných podnikov má vykonávať Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**, v ktorého kompetencii je najmä priznanie/zrušenie štatútu RRP, zaraďovanie/vyradžovanie rodinných podnikov do evidencie rodinných podnikov, vedenie registru RRP a evidencie rodinných podnikov.
  - Návrhom zákona sa **zriaďuje nový register – Register rodinných podnikov** ako verejný zoznam, pričom údaje z registra budú zverejnené na webovom sídle MPSVR SR.
- **Predpokladaný dátum účinnosti zákona:** 1. január 2023